

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Alblasserdam

25/08/2022
jaargang 100

nr **46**

Op 26 december 1928 wordt in Alblasserdam een Gereformeerde Gemeente geïnstituëerd. In 1953 gaat deze gemeente over naar de Gereformeerde Gemeenten in Nederland. De 'synodalen' komen daarna nog tot 1959 bijeen in de Vaktekenschool. Vanaf 6 januari 1972 worden er opnieuw kerkdiensten belegd, ditmaal in het kerkgebouw van de Baptistengemeente. Later komt men bijeen in de 'Elthetokerk' en in de Christelijke Mavo 'De Blokkerd'. Op 2 mei 1979 wordt de gemeente door ds. J.W. Verweij geïnstituëerd en op 11 juni 1987 neemt hij het huidige kerkgebouw in gebruik. In 2006 wordt het kerkgebouw uitgebreid. Met inbegrip van de stoelen zijn er momenteel 1200 zitplaatsen. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Verbouw kerk Gereformeerde Gemeente Alblasserdam' en 'In de Kerkstraat'. Het aantal belijdende leden bedraagt 883, het aantal doopleden 791.

Het zicht op de lossers

‘Van je familie moet je het maar hebben’, zo hoor je weleens mensen zeggen als ze door een van hun familieleden benadeeld zijn. God bedoelt het precies andersom. Hij wil dat we elkaar tot steun zijn.

Voorts zeide Naomi tot haar: Die man is ons nabestaande; hij is één van onze lossers. En Ruth, de Moabitische, zeide: Ook, omdat hij tot mij gezegd heeft: Gij zult u houden bij de jongens die ik heb, totdat zij de ganse oogst die ik heb, zullen hebben voleind.
Ruth 2:20, 21

ds. C.G. Vreugdenhil,
Houten

Naomi weet dat ook. Zij kent de wetten van Israël. Ze ziet er Gods ‘weldadigheid’, Zijn verbondstrouw in, dat Hij Ruth bij één van de lossers heeft gebracht. Haar ogen glinsteren. Ongekende perspectieven gaan voor haar open. ‘Luis-ter Ruth’, zegt ze, ‘Boaz is één van onze lossers’. Ruth heeft niet direct begrepen wat dat betekent, maar dat zal Naomi zeker aan haar schoondochter uitgelegd hebben.

Het losserschap houdt in dat de leden van eenzelfde familie elkaar moesten helpen en beschermen. Het familielid op wie in het bijzonder deze taak rustte, werd de ‘losser’ genoemd. Hij moest er volgens de wet van de HEERE voor zorgen dat de bezittingen van verarmde familieleden niet verloren gingen of dat deze teruggekocht konden worden. De HEERE wilde dat elke familie zijn ‘voorvaderlijk erfdeel’ zou behouden in het beloofde land. Dat was een onderpand van het hemelse Kanaän. De lossers kocht voor een verarmd gezin dat zijn erfdeel had moeten verkopen, dit alles weer terug. Zo zorgde God voor Zijn volk. Met de taak van de lossers kon het zwagerhuwelijk (leviraat)

verbonden worden. Dat hield in dat een zwager of ander familielid de kinderloze weduwe huwde. Als er dan uit die verbintenis een kind werd geboren, stond dat op naam van de overledene. In hem leefde de kinderloos gestorven man dan toch voort. En zo zou zijn nageslacht de toekomst van de Messias kunnen meebelevan. Ook op deze instelling van de HEERE vestigt zich de stille hoop van Naomi.

Verlosser en Zaligmaker

Al deze ‘schaduwten’ in Israël zijn vervuld in de Heere Jezus. Hij werd onze bloedverwant. Hij nam ons vlees en bloed aan uit de maagd Maria. Hij is de grote ‘Lossers’, de Verlosser en Zaligmaker, Die Zijn leven gegeven heeft ‘tot een losprijs voor velen’. Mocht u zo weleens hoop krijgen door het zicht op de gewilligheid van deze Lossers? Het is zo heerlijk om met blijdschap ‘aren te mogen oplezen’ op de akker van de meerdere Boaz. Heerlijk is het om te mogen leven onder het vriendelijk oog van de Verlosser. Nog heerlijker is het om te mogen weten dat je Zijn eigendom bent. Voor de discipelen was dat tijdens de omwandeling van Christus op aarde ook niet allemaal direct duidelijk. Maar toen veel van Zijn volgelingen Jezus verlieten en de Heere aan Zijn discipelen vroeg of ze ook niet wilden heengaan, kwam toch het hoge woord eruit. Uit aller naam antwoordt Petrus: ‘Heere, tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden van het eeuwige leven. En wij hebben geloofd en bekend dat Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God’ (Joh. 6:68, 69). Naomi noemt Boaz één van de lossers! Wij weten dat Christus de enige Lossers is. Zoals Petrus het zegt: ‘Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God’. Toets uw eigen persoonlijk geestelijk leven eens aan die belijdenis: Heere Jezus, U bent mijn Profeet. Ik zit zo graag aan Uw voeten. Ik snak altijd weer naar Uw onderwijs. En als ik in Uw ogen vol diepe liefde kijk, roept mijn hart uit: ‘O, Liefste, mijn Liefste, mijn alles!’

Maar ik neem ook mijn toevlucht tot U als mijn Priester, barmhartige Hogepriester. Van Uw offer aan het kruis moet ik het hebben. Van Uw vergevende liefde moet ik leven, want ik heb zoveel zonden gedaan. Dan begeert u Hem echter ook tot Koning over uw leven. U wilt Hem dienen en voor Hem leven. Hij krijgt alles voor het zeggen in uw leven. En als u uw van verdriet over de zonde gebroken hart zo voor de Heere

In dit nummer

2 Het zicht op de lossers

6 Wees ‘tamim!’
De scholen
beginnen weer

20 Gij zult uw
kindskinderen zien

- 3** Het gekrookte riet [33]
- 4** Het innerlijke leven [1]
- 5** Op weg naar de Generale Synode van 2022 [7]
- 7** Welkom op catechisatie!
- 8** Collecteren in de eredienst [2]
- 9** De bijlslagen van Thomas Boston [3]
- 10** Commentaar: Klaroenstoot
- 11** De Meester volgen
- 12** Boekennieuws
- 13** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 14** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

Jezus mag uitstorten, komt er ook iets van de ware aanbidding van deze Koning. Daar ontvangt u het zicht op de Losser en daar worden uw ogen zalig van het zien.

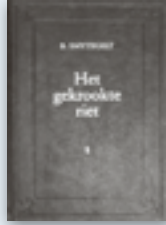
Geleid en gebracht

Als Naomi spreekt over de lossers, komt er bij Ruth weer zoveel in haar gedachten: 'O ja, hij heeft tot mij gezegd...'. Nu gaat er bij haar een licht op over die onbegrijpelijk voorkomende houding van Boaz. Ruth bevestigt wat Naomi haar verteld heeft. Haar bevindingen op de akker van Boaz worden duidelijk door het onderwijs van Naomi.

Vanuit het woord van Boaz ziet Ruth de weg die de HEERE met haar ging. Hij had haar uit Moab geleid. Hij bracht haar op de akker van Boaz en zo in de tegenwoordigheid van hem, die naar de wet een van de lossers was. Heilige blijdschap en verwondering doorstroomt haar hart. De HEERE zal Zijn werk, dat Hij in haar leven begon, ook voltooien. Ja, er is toekomst in Israël, ook voor haar. Zij hoopt op Zijn woord. Ziet u de lijn naar uzelf? Misschien voelt u zich wel een klein beetje zoals Ruth.

Hij werd onze bloedverwant.
Hij nam ons vlees en bloed
aan uit de maagd Maria.
Hij is de grote 'Losser',
de Verlosser en Zaligmaker.

Wat is het rijk en heerlijk als u mag zien op de gewilligheid van de Heere Jezus om u voor Zijn rekening te nemen. Wat een diepe liefde en vaste hoop bloeit er op uit de bodem van Zijn belofte. Het woord van Boaz: 'Hij heeft tot mij gezegd...'. Onze bevinding komt op vanuit het Woord en rust op het Woord. Hij heeft gezegd! Het onderwijs van anderen mag licht geven over onze weg, maar het woord van Gods belofte is de enige grond van onze hoop. De belofte van het Evangelie houdt in: wie in de gekruiste Christus gelooft, heeft het eeuwige leven (Dordtse Leerregeles, II,5). Hij is gewillig. Hij heeft gezegd: 'Ik zal u niet begeven en ik zal u niet verlaten' (Hebr. 13:5). Ga maar gewoon door om dagelijks aren te rapen op de akker van Boaz, bukkend en bedelend, maar met Zijn toestemming en onder Zijn belofte. 'Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts, en mijn God.'

Het gekrookte riet [33]

'Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen.'

Mattheüs 12:20a

VIERDE PREDIKATIE

We vroegen u: Kent u de heerschappij van de zonde? Kent u het zondigen uit zwakheid? Welke is het als de zonde heerst, en welke als ze kwelt? Weet u het?

Ik antwoord u: als de zonde in u heerst, dan zult u lachen over uw verdorvenheden, u zult blij zijn als u de zonde kunt doet. U wilt hardnekkig in de zonde voortgaan; u bent een arme slaaf van de duivel, u doet de zonde met vermaak, u bent boos als iemand u wil tegenhouden; u wenst dat u altijd zo blijven mocht, dat iedereen was zoals u. U wenste wel dat er geen enkel vroom mens was, ja vaak wenst u dat er geen predikant noch Bijbel was, dat u geen geweten had en dat er geen God was. U zou uw best doen dat iedereen zou zien dat u zo verschrikkelijk zondig bent. Ligt u nu onder de heerschappij van de zonde of niet? Als dat waar is, dan willen wij u niet opdringen dat u een rokend lemmet bent.

Een tweede antwoord: hebt u weet van de zonde die kwelt en drukt en uit zwakheid wordt gedaan? Als u dat zo voelt (Gal. 5:6), dan is ze kwellend. 'Ach Heere, het vlees begeert zo tegen de geest', en 'dat ik doe, wil ik niet, ik geef er geen goedkeuring aan, ik haat het, de zonde is het voorwerp van mijn vijandschap. Heere, ik word gevangen gevoerd, ik word weggesleept, ik wilde wel dat ik beter was, maar mijn verdorvenheden groeien, ze zijn zo sterk, ik kan ze niet te boven komen; ik, ellendig mens! Wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods?' (Rom. 7). Is het zo? Soms is Amalek de sterkste, soms Israël. Soms lig ik eens onder, dan eens boven. Bent u zo? Dat is een goed teken, de zonde heerst niet in u.

U zult zeggen: ja, maar ik blijf te lang in mijn verdorvenheid liggen. Ik val te vaak in dezelfde zonde.

Ik antwoord u: Jozefs broers, hoe lang bleven zij in de zonde van broedermoord? En wat voor zonden kwamen daar nog bij? Ze hadden hem wel niet vermoord maar verkocht, maar in hun hart lag het toch dat hij vermoord was. Het duurde wel vijftien jaren eer dat hun hart erover gaande werd. Dat die mannen genade in het hart hadden, dat durft immers niemand tegenspreken? Toen hun hart gaande werd, toen was het: 'Nu zoekt God het bloed van onze broeder, wiens benauwdheid wij zagen als hij ons om genade bad' (Gen. 42). Neem David. Wat duurde het lang, na die moord op Uria en het overspel met Bathséba, eer het hem op zijn hart kwam. De moord, dat duurde wel zeven of acht maanden, en het overspel kan wel tien of twaalf maanden geduurd hebben totdat God het hem deed zien. Toen zei hij pas: 'Ik heb gezondigd' (2 Sam. 12).

(wordt vervolgd)

Uit:
'Het gekrookte riet',
B. Smijtegelt
(uitg. Romijn &
Van der Hoff, 1968).

In een serie van acht artikelen besteden we aandacht aan een van de meest kenmerkende onderdelen van de christelijke leer, namelijk het innerlijke leven. Ds. W. Visscher hoopt in een afsluitende beschouwing de vertaalslag naar vandaag de dag te maken.

'Er is meer tussen hemel en aarde'

In onze tijd klinken deze woorden regelmatig: 'Er is meer tussen hemel en aarde'. Er zijn boeken geschreven en televisieprogramma's gemaakt met deze uitspraak als titel. Je kunt deze uitspraak zien als een soort reactie op het maakbaarheidsdenken. Maakbaarheid past helemaal in onze tijd. Begrippen die daarbij horen, zijn onder meer voorspelbaarheid, verwetenschappelijking, keuzevrijheid en technicisme.

W. Fieret,
Leerdam

De manier van denken waar maakbaarheid zo'n belangrijk kenmerk van is, is in onze westerse samenleving overheersend. Het gaat daarbij vooral om waarneembare zaken, dingen van de buitenkant die je kunt zien, horen, voelen. Velen voelen toch intuïtief dat dit eenzijdig is. 'Het kan toch niet zo zijn', zo luidt de redenering, 'dat er alleen maar dingen zijn die te maken hebben met de buitenkant?' Je ziet dat mensen op zoek gaan. Sommigen belanden in vormen van occultisme, anderen denken antwoorden te vinden in vage spirituele zienswijzen. Religies als hindoeïsme en boeddhisme zijn eveneens populair bij deze zoekers. Het gemeenschappelijke van die zoektochten is dat mensen aanvoelen dat de grote nadruk op het zintuiglijke tekort doet aan het mens-zijn.

Eeuwen geleden schreef Paulus in zijn brief aan de gemeente van Korinthe al over de tegenstelling tussen het zichtbare en het onzichtbare. Hij wees daarbij op een wezenlijk verschil tussen die beide: 'Dewijl wij niet aanmerken de dingen die men ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig'. Het tijdelijke, het zichtbare staat tegenover het eeuwige, het niet-zichtbare. Er zijn dus twee werkelijkheden. Dit gegeven heeft alles te maken met het mens-zijn: de mens heeft een ziel

en een lichaam. Zo heeft de Heere in Zijn wijsheid de mens geschapen.

Rode draad

Het christendom heeft altijd sterk de nadruk gelegd op het innerlijke leven. De grote waarde van de aandacht daarvoor is als het ware een rode draad in de kerkgeschiedenis. Je kunt zelfs zeggen: als de aandacht voor het innerlijke leven aan de kant wordt geschoven, breek je met het christendom.

Voor de kerkhervormer Luther was het innerlijke leven een kernpunt in zijn strijd tegen de Rooms-Katholieke Kerk, die allerlei uitwendige zaken centraal stelde. Scherp stelde hij in bijvoorbeeld zijn bekende "Verklaring van de Brief aan de Galaten" de inspanningen van de monniken

'De dingen die men niet ziet, zijn eeuwig.'

aan de kaak: 'Al huichelen ze naar de buitenkant heiligheid, al houden ze hun ogen, hun handen, hun tong en andere ledematen in toom, nochtans hebben ze een bezoedeld hart, vol begeerte, nijd, toorn, lust, afgodendienst'.

Calvin schreef in zijn "Institutie" woorden van vergelijkbare strekking over de oude en de nieuwe mens: 'Paulus dringt er bij ons op aan dat niet alleen maar de grove lusten tenietgedaan worden [de buitenkant], maar dat wij vernieuwd worden in de geest van ons gemoed [de binnenkant]'.

Van Augustinus tot Van der Groe

Dat grote belang van het innerlijk is in onze samenleving verdwenen of het is een onderdeel van het privédoem geworden. Om die reden belichten we in een aantal bijdragen dat kernpunt van de rijke geschiedenis van het christendom. We zullen lezen dat de aandacht voor het innerlijke leven niet iets is van in zichzelf gekeerde mensen, of een hobby van ernstige, misschien zelfs wel een beetje wereldvreemde theologen en predikanten. In de hele geschiedenis van het christendom vind je theologen die veel dachten, schreven en spraken over het innerlijke leven. Dat Bijbelse aspect gaf verbinding. Ik noemde al twee voor ons bekende reformatoren, Luther en Calvijn. Zij schreven met waardering over Augustinus, de kerkvader uit de Oude Kerk. Voetius haalde in zijn boeken vaak de Middeleeuwse theoloog Bernhard van Clairvaux aan. Willem Teellinck werd wel een tweede Thomas à Kempis genoemd. Deze drie mensen, Augustinus, Bernhard van Clairvaux en Thomas à Kempis, die allen vóór de Reformatie leefden, hechtten veel waarde aan het innerlijke leven. Dat was ook zo met vertegenwoordigers van de Nadere Reformatie, de zogenaamde oude schrijvers zoals Udemans, Theodorus à Brakel en Theodorus van der Groe. Er was herkenning over de eeuwen heen, ondanks culturele en theologische verschillen. Aandacht besteden aan het innerlijke leven is daarom van belang. Niet alleen voor onze jongeren, die volwassen worden in een samenleving waarin de opvatting sterk leeft dat alles maak- en verklaarbaar is, maar voor iedereen. Het is een onderwerp dat er werkelijk toe doet. De Heere Jezus hield het Zijn volgelingen al voor: 'Want wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint, [de buitenkant] en lijdt schade aan zijn ziel [de binnenkant]'?

(wordt vervolgd)

De leden van het moderamen

Zodra met het nazien van de lastbrieven is vastgesteld dat de Generale Synode wettig is samengekomen, kiezen de afgevaardigden het moderamen. Daarmee wordt het bestuur, de leiding van de synode bedoeld.

W.B. Kranendonk,
Amersfoort

Het moderamen van de Generale Synode van onze gemeenten bestaat uit zeven personen. Dat is opvallend. Want de Dordtse Kerkorde zegt in artikel 34 alleen maar dat bij alle ambtelijke vergaderingen een preses (voorzitter) en een scriba (secretaris) moeten worden benoemd. Zeven in plaats van twee. Dat is nogal een verschil. Zitten de overige vijf er dan illegaal? Bepaald niet. In oudere edities van de kerkorde wordt gesproken over het toevoegen van een of meer assessoren (bijzitters). Bij de Generale Synode van de Gereformeerde Gemeenten wordt er altijd een afgevaardigde als assessor gekozen. Hij fungeert als tweede voorzitter. Al een groot aantal jaren is het gewoonte ook drie scriba's te kiezen en twee quaestores (penningmeesters). Zo wordt het college samengesteld dat gedurende de Generale Synode de leiding heeft.

Profetisch getuigenis

De preses heeft tijdens de vergadering een belangrijke taak. Hiervoor wordt altijd een predikant gekozen, want een predikant kreeg het profetische ambt op zijn schouders gelegd. Als voorzitter van de synode zal hij van tijd tot tijd een profetische getuigenis moeten laten horen.

Van de preses wordt wijsheid, voorzichtigheid en tact gevraagd. Hij moet leiding geven, maar niet heersen. De preses moet ervoor waken om zijn eigen mening op te dringen. Van hem wordt verlangd de discussie in goede banen te leiden. Dat betekent dat hij eerst en vooral anderen de ruimte moet geven om zich uit te spreken. Tegelijk moet hij ervoor waken dat de discussie ontspoord. Daarom is het zaak dat hij op het juiste moment de discussie samenvat en conclusies trekt.

Het valt voor een preses niet altijd mee om zich tijdens de discussies op de achtergrond te houden. Soms gaat het over zaken waarbij hij persoonlijk nauw betrokken is, of waarover hij een uitgesproken mening heeft. In zulke gevallen kan de preses de voorzittershamer tijdelijk in handen geven aan de assessor. Dan heeft de assessor even de leiding zodat de preses zich nadrukkelijk in de discussie kan mengen.

Dat gold bijvoorbeeld voor ds. A.F. Honkoop, die zeven keer preses was en al die tijd ook voorzitter van het curatorium was. Hetzelfde gold voor ds. J.J. van Ekeveld, die niet alleen voorzitter van het curatorium was, maar ook van het zendingsdeputaatschap. Voor hen was het gemakkelijker om de vragen over het beleid van het

curatorium of de zending te beantwoorden als zij niet ook de voortgang van de vergadering in het oog moesten houden.

Schriftelijk vastleggen

De scriba, of beter: de drie scriba's samen, hebben eveneens een cruciale rol. Hun taak is allereerst om schriftelijk vast te leggen 'hetgeen waardig is om op te tekenen'. Daarbij gaat het op z'n minst om zorgvuldig te noteren wat besloten is en wat de argumenten voor dat besluit waren. Die notities kunnen later nog van pas komen als een vergelijkbare kwestie speelt. Dan is het goed om niet alleen te weten wát er is besloten, maar ook de redenen waaróm dit zo is beslist.

Natuurlijk kan men weleens van mening verschillen over wat beschreven wordt. Daarom is het goed dat de notulen van de synode (acta) niet alleen door de scriba's worden vastgelegd, maar dat die ook door de andere leden van het moderamen worden beoordeeld.

Van belang is dat acta geen sfeerverslag zijn en doorgaans ook geen notulen waarin precies staat wie wat zei.

De notulist

Sinds een aantal jaren worden de aantekeningen voor de acta niet meer door de scriba's gemaakt, maar door een niet-afgevaardigde ambtsdrager die speciaal gevraagd is om als notulist aanwezig te zijn. Daardoor hebben de scriba's ook meer gelegenheid om aan de gesprekken deel te nemen. Bovendien zijn er nog andere secretariële zaken die door hen moeten worden gedaan, zoals de correspondentie voeren, de verslagen voor De Saambinder schrijven, enzovoort.

Anders dan in bijvoorbeeld de Protestantse Kerk in Nederland of de Hersteld Hervormde Kerk is de zittingsduur van de moderamenleden beperkt. Formeel zit hun taak erop zodra de Generale Synode wordt gesloten. Een synodepreses die een aantal jaren optreedt als het boegbeeld van zijn kerkverband, strijdt met de presbyteriale kerkinrichting zoals onze gemeenten die kennen.

De Generale Synode kan wel bepaalde taken opdragen aan het moderamen. Een voorbeeld is het opstellen en uitgeven van de acta. Maar het kan ook om andere zaken gaan. Dan treedt het moderamen niet op als besturend college, maar als een orgaan dat opdrachten van de afgelopen synode uitvoert en daarover rapporteert aan de volgende synode.

(Volgende week deel 8)

Wees 'tamim!'

De scholen beginnen weer

De eerste scholen openen alweer hun deuren. De verantwoordelijkheid voor onze eigen scholen moet ons zwaar wegen. Dat geldt ons allemaal, ouders, bestuurders, docenten en leerlingen. Voor ieder ligt er dezelfde opdracht: Wees 'tamim'.

ds. H.A. van Zetten,
Nieuw-Beijerland

Leerlingen

Een reünie. De ex-pubers zijn bezadiger dan ooit. Sommigen hebben grijze haren, anderen rimpels rond de ogen. Vroeg-kalende schedels verraden dat de tijd tanden heeft. Herinneringen worden opgehaald. En bijgesteld. Die ene jongen die altijd de clown was, vertelt dat hij gepest werd. 'Drie psychiaters heb ik versleten. Ik kom er nooit meer helemaal bovenop', zegt hij. Iedereen valt stil. 'Ik heb toch niet meegedaan, hè?', zegt een vrouw, nu weer even een klein meisje, benepen. 'Nee, jij niet.' Opluchting... Het gesprek dwarrelt, nu weer luchtiger, verder. Over vuurwerk, spieken, verkering over... leraren. Ja, leraren! Leraressen! Een dankbaar onderwerp.

Leraren

Er tekent zich iets af: leraar X heeft bij nagenoeg iedereen waardering afgedwongen. Opmerkelijk: leraar X was juist een 'grijze muis', op het saaie af. Maar ze zijn het erover eens: 'Die man had iets'. Hij... tja, hoe zég je dat? Ze weten er nauwelijks

woorden aan te geven.

Het Hebreeuws heeft het woord wel: 'tamim'. De Heere gebruikte dat woord toen Hij sprak tot Abram: 'Wandel voor Mijn aangezicht, en zijt oprecht' (Gen. 17:1). 'Tamim' is: oprecht, volkomen, door en door integer, uit één stuk, van buiten hetzelfde als van binnen. Op school hetzelfde als thuis. Voor God dezelfde als voor de mensen. Voor de ene mens niet anders dan voor de andere mens. Geen vrome praatjes, maar diepgang. Geworteld zijn. Ootmoed. Liefde en waarheid. Waarheid is immers liefde. Deze oud-leerlingen hadden dat ervaren. Ze wisten het nog, na jaren! Zulke leraren hebben we nodig! Wie oprecht gemaakt is en voor Gods aangezicht leeft, hééft niet alleen een boodschap. Die is de boodschap: 'Zoek den HEERE, en leeft' (Amos 5:6).

Van Boven naar beneden

Zulke oprecht gemaakte leraren bereiden hun dagopening biddend voor. Met liefde openen ze het Woord der Waarheid. Ze kennen een eenvoudig Schriftgeloof,

eerbiedig en ootmoedig. Zulke leraren hebben vaak 'het lampje op de rug'. Want ze zien de zonde in hun eigen hart, ze kunnen niet op eigen kracht geloven en bidden. Daarom wijzen ze van zichzelf af, op Hem, Die het Leven is. Zo getuigen ze van Góds deugden, Góds eigenschappen: Zijn heiligheid, rechtvaardigheid, Zijn trouw. Ze spreken met liefde van de schoonheid, de heerlijkheid en dierbaarheid van Christus, van de onmogelijkheid van zalig worden in eigen kracht, van de mogelijkheid van zalig worden om Jezus' wil. Ze wijzen op de ruimte van Gods welbehagen voor goddelozen. Als dit bevindelijk is doorleefd en recht uit het hart komt, kun je een speld horen vallen in het lokaal. Er wordt liefde geproefd. Zo'n leraar is 'tamim'. Hij is waarachtig. Zijn boodschap kwam van Boven naar beneden, nu komt het van binnen naar buiten. De Heere kan zulke leraren gebruiken om jongeren heilbegerig te maken, om hetzelfde geluk te zoeken, om God Zelf te zoeken.

Nederland

Deze leraren zijn betrokken op hun omgeving. Ze houden de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen bij. Ze merken dat Bijbelse normen soms onverholen agressie oproepen. Telkens blijkt de libertijnse verontwaardiging heel selectief. Wie opkomt voor het ongeboren leven (abortus is moord, is discriminatie van de volstrekt weerloze), krijgt de wind van voren. Wie het aandurft om de immense psychosociale problematiek bij jongeren in verband te brengen met het hoge percentage echtscheidingen en het totale gebrek aan zingeving in deze platte wereld, kan heftige weerstand verwachten: 'Vrijheid boven alles! Ik doe wat ik wil. Geen norm buiten mij!' Wie wijst op het heilzame van Gods geboden en de schepingsorde inzake man en vrouw zou men het liefst verbannen.

Ongekend veel Nederlanders voelen zich momenteel gediscrimineerd. Iedereen eist excuses, rehabilitatie. Zelfs de geschiedenis moet worden herschreven. *Zo komt de gedachtepolitie om de hoek.* Het riekt naar dictatuur, waar indertijd overigens ook de Franse Revolutie in is uitgemond. Het maatschappelijk verband verkruiemt. Wat overblijft zijn 'bubbels' en uiteindelijk allemaal ik-jes. De uiterste consequentie van het individualisme is immers zinloosheid en eenzaamheid. Nihilisme. Geen perspectief maar wanhoop. Arme mens zonder God!

Refo-land

Waarachtige leraren zijn van deze zaken doordrongen. Ze zijn bewogen met hen 'die buiten zijn'. En ze hebben hun leerlingen er niet voor over. Ze gunnen hun iets beters.

Maar hier zit wel hun zorg. Ze hebben verdriet omdat ook bij de leerlingen en hun ouders het Schriftgezag lijkt te wijken. Ze signaleren dat de 'praktische Schriftkritiek' sluipenderwijs binnenkomt. Wat onder ons volkomen zekerheid had, wordt steeds openlijker betwijfeld: 'Is het ook, dat God gezegd heeft...?' (Gen. 3:1). Het gaat stap voor stap. Het begon bij de kleine ethiek. Genderneutrale kleding en haardracht vroegen meer ruimte. Er zijn scholen waar een lange broek voor een meisje en lang haar voor een jongen geaccepteerd zijn. 'Het staat wel in de Bijbel, maar ik voel het toch anders'.

Een stap verder: moderne hermeneutiek wil de Bijbel lezen vanuit het levensgevoel van de moderne mens. Het wil evolutiegevoel verbinden met Scheppingsgeschiedenis. Een heilloze weg, want Adam kwijt is Christus kwijt.

Tot droefheid van de 'tamim-leraar' lijken ouders soms minder verbonden met het kloppende hart van de school. Ze zijn mondiger en stellen hogere eisen. Ieder voor zich, niks loyaliteit. En zo blijkt: 'De maatschappij, dat zijn wij!'

Met zorg merken deze leraren hoe veel tijd (genadetijd!) wegglipt. Hun leerlingen oriënteren zich wereldwijd. *Rijp en groen en... zwart heeft invloed.* Big-tech bedrijven speculeren op onze verslaving aan beeld en geluid. Heel wat leerlingen zijn vier tot zes uur per dag bezig met hun smartphone. Persoonlijk Bijbel lezen moet het met vijf minuten per dag doen. Of het schiet er bij in. Al die refo-ik-jes zijn besmet met de tijdgeest. Wie zou niet wenen?

Nee, deze leraren gaan nergens boven staan. Ze bespeuren in hun eigen hart een 'fabriek van afgoden' (Calvijn).

Boodschap

Deze oprechte leraren hebben aan ons allemaal een drievoudige boodschap:

1. Wees hartelijk betrokken bij de reformatorische school. Wij kunnen ons geen lauwheid permitteren.
2. De liefde zoekt zichzelf niet. Zoek elkaar, houd elkaar vast. We kunnen ons geen verdeeldheid permitteren.
3. We kunnen niet toelaten dat het Woord van God binnen de scholen minder gezag krijgt. Het is een miskenning van Wie de drie-enige God is en hoe Hij Zich heeft willen openbaren.

Welkom op catechisatie!

ds. G.W.S. Mulder,
synodale commissie
voor de catechese

**Straks gaat de deur ook voor jou (weer) open.
Het nieuwe catechisatie seizoen begint.**

*Catechisatie is
ook een verplichting
voor ouders. Leeft u
mee, ouders?*

Sommige jongeren komen voor het eerst. Andere catechisanten zijn al een of meerdere seizoenen geweest. Ook zijn er die naar de belijdeniscatechisatie hopen te gaan. Welke catechisatie je ook gaat volgen, weet dat je van harte welkom bent! Hoe sta jij er tegenover? Aarzel je? Leef je in twee werelden? Of denk je misschien dat je het meeste al weet? Hoe dan ook, het is nodig dat je komt! Weet je waarom? Onderwijs aan de jeugd hoort bij de Bijbel. De Heere Zelf heeft dit aan de kerk opgedragen in het doopbevel (Matth. 28:19). Zo'n belang stelt de Heere in jonge mensen! Hij gaf jou het teken en zegel van de Heilige Doop. Je ouders en de school hebben je ook onderwezen. Bijbelonderwijs aan de jeugd is er al heel lang. Mozes gaf deze praktische opdracht aan het volk Israël. 'En gij zult ze uw kinderen inscherpen' (Deut. 6:7). Dit hoort bij de geloofsbelijdenis van het volk (vers 4). Het onderwijs moest deel uitmaken van het dagelijkse leven, vanaf de morgen tot de avond. Steeds moest het leven in het teken staan van de dienst van God. Dat moest de kinderen worden uitgelegd. Zo is het ook vandaag!
Wat heeft catechisatie nog meer met inscherpen te maken? Wat je inscherpt, blijft goed zitten. Denk aan ingegraveerde letters. Zo belangrijk is het ook

om goede kennis van de Bijbelse leer te hebben. Wat je nu goed leert, kan je later van pas komen. Wie weet hoe de Heere het zal gebruiken. Jij hebt toch ook Zijn genade nodig? Door Zijn Heilige Geest werkt Hij het ware geloof. Hij maakt Zijn Woord waar, tot in het duizendste geslacht.

Je moet op catechisatie dus de nodige feiten leren. Daarbij gaat het over het dienen van de Heere. Deze kennis kan je van pas komen in de dagelijkse omgang met andere jongeren. Heb jij hier vragen over? Kom dan naar catechisatie. Je catecheet zal graag met je in de Bijbel zoeken naar het antwoord.

Catechisatie is ook een verplichting voor je ouders. Zij hebben bij jouw doop hiervoor een belofte gedaan. Je ouders willen je graag steunen. Leeft u mee, ouders? Vraagt u naar het huiswerk? Overhoort u wat moet worden geleerd? Bidt u voor de catecheet? Nog één keer dat 'inscherpen'. Een steen is gevoelloos. Zo is het ook met ons zondige hart. Maar als de Heere je een nieuw hart geeft, ga je het voelen. Het Woord zal je raken. Het zal je pijn doen als jouw zonden worden aangewezen. Zo ontstaat de droefheid naar God. Die werkt de bekering, waar je nooit spijt van krijgt. Het is tot zaligheid. Een gezegend catechisatie seizoen toegewenst!

Bijbelse grondslag van de collecte

ds. W. Silfhout,
Veenendaal

Na de inleidende opmerkingen in het vorige artikel, wil ik nu eerst aandacht geven aan de Bijbelse grondslag van de collecte. Om vandaar uit lijnen te trekken naar de praktijk.

Collecteren is een neutraal woord. Het betekent eenvoudig: verzamelen. Het woord wordt zowel gebruikt voor het inzamelen bij een huis-aan-huis collecte als voor wat de diakenen doen tijdens de kerkdienst. Vandaag wordt het ook gebruikt voor het via de bank bijdragen aan kerk en diaconie. We noemen dat een digitale collecte.

Heilige handeling

Onder het Oude Testament was het vrijwillig geven voor de dienst des Heeren bekend (Ex. 25:2; 35:5, 24 en 29). Het werd een heffer voor de Heere genoemd. In het Nieuwe Testament wordt de christelijke handreiking een heilige handeling. Daarover laat de Schrift ons niet in het onzekere. Toen de Heilige Geest was uitgestort, werd er veel vrijwillig gegeven. In de nood van de armen in de eerste gemeente te Jeruzalem werd voorzien door een vorm van gemeenschap van goederen: 'Want er was ook niemand onder hen die gebrek had; want zovelen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij, en brachten den prijs der verkochte goederen en legden dien aan de voeten der apostelen; en aan een iegelijk werd uitgedeeld naar dat elk van node had' (Hand. 4:34, 35).

Toen omstreeks het jaar 45 de door de profeet Agabus aangekondigde hongersnood zwaar op de gemeente te Jeruzalem drukte, werd er voor haar te Antiochië een collecte gehouden (Hand. 11:28-30). In Romeinen 15:26 lezen we van een handreiking in Macedonië en Achaje voor

de noden van de moedergemeente te Jeruzalem.

Naar vermogen

De apostel Paulus geeft de gemeente van Korinthe aanwijzingen voor zowel de noodzaak van de inzameling van gaven voor de armen als ook voor de wijze waarop men dat behoort te doen: 'Op elken eersten dag der week legge een iegelijk van u iets bij zichzelf weg, vergaderende een schat, naar dat hij welvaren verkregen heeft' (1 Kor. 16:2). Dezelfde apostel wijst ook op de zegen die aan het geven verbonden is. Hij schrijft in 2 Korinthe 9:6 en 7: 'En dit zeg ik: Die spaarzaamlijk zaait, zal ook spaarzaamlijk maaien; en die in zegeningen zaait, zal ook in zegeningen maaien. Een iegelijk doe gelijk hij in zijn hart voorneemt; niet uit droefheid of uit

nooddwang; want God heeft een blijmoedigen gever lief'.

Paulus stelt de gemeente van Macedonië aan de Korinthiërs tot een voorbeeld. Die van Macedonië hebben naar vermogen, zelfs boven vermogen, gegeven, ondanks hun zeer diepe armoede (2 Kor. 8:2, 3). De verarmde broeders en zusters in Jeruzalem waren voor de gemeenten in Macedonië en Achaje totaal onbekend. Toch gaven ze elke week naar vermogen. Dat bij dat geven ook hoort het bijdragen aan het levensonderhoud van degenen die onderwijs geven uit het Woord, wordt in Galaten 6:6 benadrukt: 'En die onderwezen wordt in het Woord, dele mede van alle goederen dengene die hem onderwijst'.

Welbehagen

In 2 Korinthe 9:12 stelt Paulus dat het afzonderen van de gaven dient tot het vervullen van het gebrek van de heiligen, maar dat daardoor ook God overvloedig dankzegging wordt toegebracht. In Hebréeën 13:16 wordt de gemeente Gods opgeroepen de weldadigheid en de mededeelzaamheid niet te vergeten. God heeft er een welbehagen aan.

We zien dus dat in de eerste christelijke gemeenten de leden van de gemeente gaven in natura en in geld meebrachten naar de samenkomst van de gemeente. Aanvankelijk wordt van die gaven de gezamenlijke liefdemaahtijd gehouden en wat overblijft wordt verdeeld onder de armen, zieken en gevangenen, zodat niemand gebrek hoefde te lijden. Steeds meer komt de nadruk te liggen op het geven van geld. Rond het jaar 200 wordt een rieten mandje (Lat: corba) gebruikt. Dit mandje gaat rond en iedereen kan daarin zijn gedeeltelijke gave kwijt.

Wat de Schrift ons leert over de Bijbelse grondslag van de collecte, wordt deze in Zondag 38 van de Heidelbergse Catechismus verbonden aan het onderhouden van de sabbat. Daar wordt 'de armen christelijke handreiking te doen' een wezenlijk onderdeel genoemd van de eredienst. Het wordt in één adem genoemd met het tot de gemeente Gods komen om Gods Woord te horen en de sacramenten te gebruiken. Het hoort er dus helemaal bij! Nu de Heidelberger alleen spreekt over het doen van een christelijke handreiking voor de armen, is het de vraag of ook de collecten voor allerlei kerkelijke doeleinden daaronder begrepen moeten worden. Ik kom daar later op terug.

(wordt vervolgd)

Zijn de bijlagen Bijbels?

ds. A. Schot,
Nunspeet

We stonden de vorige keer stil bij de functie van de bijlagen. In dit artikel gaan we in op de vraag of Bostons bijlagen (on)Bijbels zijn.

Het is goed om onszelf die vraag te stellen. Allerlei bevindingen die niet Bijbels onderbouwd kunnen worden, moeten we terzijde schuiven. Zeker mogen we kritisch vragen: 'Is dit wel naar de Schrift?' Zo'n vraag moet kunnen lijden.

In de eerste plaats valt het op dat er bij iedere bijlage door Boston naar Bijbelteksten wordt verwezen, of dat de teksten letterlijk worden geciteerd. Naast de praktische voorbeelden wordt het geheel onderbouwd met Bijbelse voorbeelden. Het is inderdaad wel waar dat men in de Bijbel geen Schriftgedeelte vindt waar de bijlagen op rij behandeld worden zoals Boston dat hier doet. Zo is de Bijbel ook niet bedoeld. We vinden ook nergens de teksten over de verkiesing, over geloof, over het verbond, op rij behandeld. Maar dat wil nog niet zeggen dat de leer daarom niet Bijbels is.

Wie het dogma scherp wil krijgen, zal een overzicht moeten hebben van het geheel van de Bijbel met betrekking tot het onderwerp. Het grote geheel maakt ons duidelijk wat we onder het dogma moeten verstaan. Wie de bevinding scherp wil hebben, zal dus een overzicht moeten hebben van het geheel van de Heilige

Schrift. Het grote geheel maakt duidelijk hoe de Heere werkt. De ene geschiedenis vult de andere aan. In de geschiedenis van de Kananese vrouw wordt weer een ander aspect belicht dan in de geschiedenis van de Samaritaanse vrouw. Maar beide geschiedenissen leren ons wat nodig is.

Nuttig tot lering

Wie een tekst uit de Bijbel isoleert, komt tot een verkeerde zienswijze. Iedere ketter heeft zijn letter! Het is juist Bijbels om vast te houden aan: 'Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is; opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust'. Het valt op dat Boston in deze bijlagen een aantal Bijbelse noties samenbrengt. Daardoor is het een Bijbels harmonieus geheel. Het gaat in de bijlagen om het werk van de Heilige Geest. Boston begint de bijlagen met: 'Wanneer de Geest des Heeren in een persoon begint te werken om hem tot Christus te brengen, dan vindt Hij hem...! Velen nemen bij de beschrijving van de bevinding een uitgangspunt in de mens zelf. Uit pragmatisme wordt het werk van de Geest ondergeschikt gemaakt aan de

ervaring van de mens. Het is voluit Bijbels om het uitgangspunt van de zaligheid niet te leggen in de zondaar, maar in God Drie-enig. Dan komt men tot andere, Bijbelse gezichtspunten. Boston beschrijft hier niet wat ons welgevallig is, maar hoe Gods Geest werkt. En dat is vanuit de Bijbel te onderbouwen.

Functie van de wet

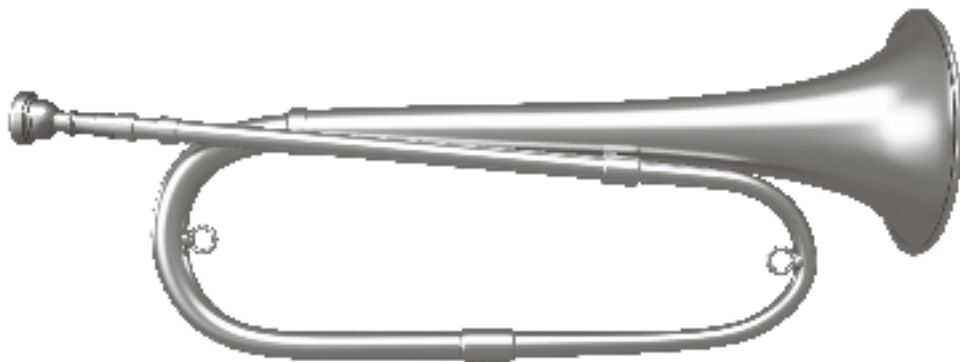
Het gaat in de bijlagen namelijk over de functie van de wet. Boston schrijft: 'De prediking van de wet is hoogstnoodzakelijk. Hij die wil enten, moet wel het snoeiemes gebruiken'.

Simpeler kan het toch niet gezegd worden? De ontdekkende functie van de wet is voluit Bijbels. Zo begint het Oude Testament. Het eerste ouderpaar, Adam en Eva, wordt door de Rechter ter verantwoording geroepen, eer er al over de moederbelofte gesproken wordt. Zo begint ook het Nieuwe Testament. Aan de komst van Christus is de wegbereider voorafgegaan. Het werk van de wegbereider wordt door de evangelisten helder omschreven. Johannes predikte de wet. Dat is een duidelijke Bijbelse lijn, die we door heel de Schrift terugvinden. Als de mens niet sterft door de wet, dan blijft hij zichzelf handhaven, hoe vroom hij ook is. Dat sterven door de wet Bijbels is, zal iedereen toch moeten toegeven.

Het gaat in de bijlagen uiteindelijk over de vereniging met Christus. Het is voluit Bijbels om te leren dat dit gebeurt in een weg van sterven. Het zijn Jezus' eigen woorden: 'Want zo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelfde verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal om Mijnen wil, die zal hetzelfde vinden' (Matth. 16:25). Deze woorden spreekt Jezus tot Zijn discipelen. Zij hadden een zekere kennis van Christus. In ditzelfde hoofdstuk staat de belijdenis van Petrus beschreven en de daaropvolgende zaligspreking. Maar het stervensproces gaat door. Het is glashelder dat dit sterven een proces is. Ten slotte, het gaat in de bijlagen over de weerstand van de zondaar. Hij geeft het maar niet op. Hij probeert door de werken zalig te worden. Hij wil in leven blijven. In de bovenstaande tekst, over 'het verliezen van het leven', lezen we ook niet 'wie zijn leven verliezen wil', maar 'zo wie zijn leven verliezen zal'. Jezus zegt: 'Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven hebt'. We moeten wel heel ver van de Schrift vreemd zijn om te denken dat de bijlagen onbijbels zouden zijn.

(wordt vervolgd)

Klaroenstoot

Wakker worden. Opletten. Alert zijn. Dat is de bedoeling van een klaronenstoot, zo'n schrille toon, waardoor je uit je rust opschrikt. Die klaronenstoot was nodig aan het slot van een conferentie. Maar hij is ook nodig voor ons, in onze gezapige rust.

P. Schalk,
Veenendaal

Een klaronen, wat is dat eigenlijk? In een omschrijving ervan staat dat het een koperen signaalinstrument is met een luid, doordringend geluid dat ieder jaar wordt bespeeld voorafgaand aan de stilte bij dodenherdenkingen. En dan een klaronenstoot: dat is zo'n schrille toon, waardoor je uit je rust opschrikt. Maar soms kan ook een woord, een zin, of een geschrift gebruikt worden als een klaronenstoot.

Conferentie

Onlangs was er een conferentie van Anglicaanse bisschoppen, de Lambethconferentie, in Canterbury. Op deze conferentie werd de schrille tegenstelling duidelijk tussen de bisschoppen van het zuidelijk halfrond en die van het noordelijk halfrond. Althans, een deel van de bisschoppen, met name uit het noordwestelijke deel van de wereld, kwam met een diep verontrustende verklaring. Het ging om een verklaring die uitgaat van de 'heiligheid van lhbtï-liefde in toegewijde relaties' (Reformatorisch Dagblad, 8 augustus). Ontstellend! De heiligheid, nogal liefst. De Anglicaanse bisschoppen van het zuidelijk halfrond kwamen echter in reactie

hierop met een communiqué, waarin ze zich stelden op 'het fundament van de apostelen en profeten'. Met hun communiqué riepen ze de voorstanders van homorelaties en van geslachtsverandering op om terug te keren naar de goede weg. Hun oproep werd betiteld als een klaronenstoot. Vandaar het begin van dit artikel.

Opening seizoen

We staan op het punt om de vakantieperiode achter ons te laten. De scholen worden geopend, catechese en verenigingsleven starten weer op. In onze kringen is het gebruikelijk dat er aan het begin van het nieuwe winterseizoen conferenties worden gehouden. Predikanten en ambtsdragers bezinnen zich op allerlei thema's. Dat is mooi, noodzakelijk en nuttig. En ongetwijfeld zullen de zorgen gedeeld worden, over de donkere tijden, over de verwarring in ons land, over de verdeeldheid in de kerken. De openingen rond het schooljaar mogen weer massaal bezocht worden. U bent toch ook present, samen met uw kinderen? De vraag is welke klaronenstoot we zullen (laten) horen aan het begin van het nieuwe seizoen.

Twee lippen

In de rust van de vakantie las ik in een boek van ds. C. Harinck over Gods beloften en over Gods eisen. Ds. Harinck benadrukt dat God met twee woorden tot ons spreekt. Hij komt tot ons met Zijn eis van de heilige Wet en met Zijn belofte des Evangelies die ons moet verkondigd en voorgesteld worden met bevel van bekering en geloof (Dordtse Leerregels, II.5). Wet en Evangelie dus. En dan volgt er een mooie uitspraak van Calvijn. De grote kerkhervormer noemt dit 'de twee lippen waarmee God spreekt'. Probeer maar eens te spreken zonder het gebruik van één van uw lippen. Dat gaat niet goed. Misschien mogen we dat wel bedenken bij alle openingen en conferenties. Dat we niet aan één kant blijven hangen. Als we alleen maar de zorgen benoemen, en die zijn vele, dan hebben we toch te weinig oog voor de zegeningen, want die zijn ook vele.

Klaronenstoot 1

Toegepast op de genderideologie, die over ons heen spoelt. Ten diepste gaat het daarbij om het eigen 'ik'. Dat begon al in het paradijs. We wilden als God zijn. Maar in dit verzet tegen de scheppingsorde van 'man en vrouw schiep hij hen' wordt duidelijk dat de mens in de 21^e eeuw niet maar gelijk wil zijn aan God, maar dat hij wijzer wil zijn dan God. Die verschrikkelijke werkelijkheid van de ontrouw van mensen, zelfs ten opzichte van het bestaan van man en vrouw, vraagt om een klaronenstoot.

Klaronenstoot 2

Maar daar tegenover staat Gods onmetelijke trouw. Hij weet wat van Zijn maaksel zij te wachten. En toch blijft Hij nodigen: 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer' (Jes. 45:22). Hij weet van de moeite en van het verdriet, van de strijd die soms gevoerd moet worden, rondom genderdysforie of geaardheid. Maar de Bijbel maakt duidelijk wat we moeten doen: opdat we het in Zijn hand geven. Dat is geen doekje voor het bloeden, niet om een probleem maar even gemakkelijk weg te poetsen, maar juist om bij alle zorgen en noden, die nog veel verder gaan dan de genoemde onderwerpen, ons te verlaten op Zijn onfeilbare Woord, op Jezus' bemoedigende nodiging: 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven' (Matth. 11:28). Dat is een klaronenstoot die ook mag klinken!

De Meester volgen

Rotterdam-Zuid, Vlaardingen, Nunspeet, Apeldoorn en Goes. Vijf gemeenten diende ds. C.J. Meeuse. 'Ik ben iemand die geniet van de natuur. Maar de Heere stuurde me - afgezien van mijn derde standplaats - steeds naar gemeenten in een stadse omgeving. En toch was het daar goed, want de Heere was er bij'.

W.B. Kranendonk,
Amersfoort

Bij de kennismaking in 1982 met de kerkenraad van Rotterdam-Zuid zei ouderling Van Bochove tegen kandidaat Meeuse: 'Gods wegen zijn hoger dan onze wegen'. Nu, na veertig jaar, zegt de emeritus-predikant: 'Dat is een les die ik steeds weer heb moeten leren: dienaar zijn betekent: de Meester volgen. Veel dingen gingen anders dan ik had gedacht. Tegelijkertijd is de les ook dat Gods wegen tot verwondering stemmen'. Ooit las ds. Meeuse (76) bij de Romeinse schrijver Seneca dat een boom die vaak wordt verplant, niet gedijt. 'Dat greep me aan. Want ik ben nogal wat keren verhuisd in mijn leven. Toen leidde de Heere mijn gedachten naar wat in Psalm 92 staat over de boom die is geplant in de voorhof van het huis des Heeren. Dat bemoedigde me zeer'.

Ds. Meeuse zegt dankbaar te zijn in elk van de vijf gemeenten een goede tijd te hebben gehad. 'Natuurlijk, de ene gemeente was de andere niet. Er is verschil in volksaard. De Heere gaf echter steeds opening om Zijn Woord te prediken en tot mijn verwondering was er vrucht op de arbeid. Het stemt je ootmoedig als de Heere je wil gebruiken'.

Toch kan de predikant niet ontkennen dat de gemeente van 'Mijnsherenplein' - zoals Rotterdam-Zuid vaak werd genoemd - zijn eerste liefde was. 'Het was een fijne gemeente met een overwegend eenvoudige bevolking waaronder veel Godsvreze werd gevonden'.

In de tien jaar dat ds. Meeuse daar stond, liep het ledental terug. Veel gezinnen verhuisden naar omliggende gemeenten. 'Toch deprimeerde dat me niet. De Heere liet me daar zien dat Zijn gemeente steeds

groeit. Er komen in de gemeente van Sion alleen maar nieuwe leden bij. Daar gaat het om'.

Zorg voor de stad

Het ambtelijk werk beperkte zich in Rotterdam niet tot de eigen gemeente. Ds. Meeuse had ook zorg voor de gehele stad. Samen met enkele andere kerken tekende hij bij het gemeentebestuur bezwaar aan tegen de organisatie van de Marathon op zondag. Hoewel dat protest op zichzelf marginaal resultaat had, leidde het wel tot een uitgebreide ontmoeting met burgemeester Peper. 'In dat gesprek kregen we alle ruimte om onze geestelijke drijfveren toe te lichten'.

De nood van mensen aan de zelfkant van de samenleving ging de predikant van

Ds. C.J. Meeuse is veertig jaar predikant.

Rotterdam aan het hart. 'Ik zag die nood letterlijk op de stoep van de kerk en de pastorie. Soms belden de stadszwerfers zelfs 's nachts aan om hulp'. Het leidde er mede toe dat stichting Ontmoeting werd opgericht. Ds. Meeuse is daar een aantal jaren tweede voorzitter van geweest. 'De oprichtingsvergadering is in de pastorie van Rotterdam-Zuid gehouden. Ons doel was om de medemens in nood een uitweg te bieden in zijn moeilijke, onaangepaste manier van leven'. Een tweede terrein waarop ds. Meeuse veel werk heeft mogen doen, is de verkondiging van het Evangelie onder de Joden. Een lezing die hij in 1995 voor de Jeugdbond hield over wat de brief aan de Romeinen zegt over de nakomelingen van Abraham, opende zijn ogen. 'Ik zag dat de kerk een Goddelijke opdracht had om het Evangelie onder de Joden te verkondigen'. Er werd een commissie ingesteld die aanvankelijk werkte onder verantwoordelijkheid van het deputaatschap voor de Zending. Al spoedig werd het een zelfstandig deputaatschap. Daarvan was ds. Meeuse jarenlang voorzitter. Zeker in de eerste jaren onderscheidde dit deputaatschap zich van andere doordat deputaten niet alleen bestuurders maar ook uitvoerende werkers waren. Ds. Meeuse: 'Met ds. C. Neele, ds. C. Sonneveld en de andere deputaten hebben we veel uitvoerend werk gedaan'.

Kracht ontvangen

Ds. Meeuse zegt verwonderd te zijn dat de Heere hem heeft willen gebruiken en hem de kracht gaf veel werk te verzetten. 'Dat was niet altijd vanzelfsprekend. Tot tweemaal toe heb ik ernstige gezondheidsproblemen gehad. Ik heb een tijdlang hevige aangezichtspijnen gehad en ik heb een ingrijpende hartoperatie ondergaan'. Desondanks heeft hij in de achterliggende jaren - naast het werk in de eigen gemeenten en voor Israël - nog veel andere dingen mogen doen. Ds. Meeuse publiceerde de serie "Vertellingen bij de Bijbel" voor kinderen, dichtte een volledige psalmberijming en was nauw betrokken bij de Stichting Studie Nadere Reformatie. 'Dat is niet mijn prestatie. De Heere gaf me de krachten'. Terugziende op zijn veertigjarige ambtelijke loopbaan blijft voor ds. Meeuse verwondering over. 'Ik ben op tal van punten tekortgeschoten. Ik blijf een zondaar. Maar de Heere heeft me nog steeds geen ontslag gegeven. Hij heeft genadig gedragen en verdragen. Dat kan ik soms niet klein krijgen. Het is inderdaad: Soli Deo Gloria'.

Boekennieuws

"De apostolische geloofsbelijdenis", ds. C. Harinck; uitg. Den Hertog; 188 blz., € 19,90.

De apostolische geloofsbelijdenis

Ds. C. Harinck heeft al vele boeken op zijn naam staan. Zelfs op hoge leeftijd blijft hij publiceren. Een van zijn meest recente pennenvruchten is een verklaring van de Apostolische Geloofsbelijdenis.

Na de inleiding volgt een heldere verklaring van de Twaalf Artikelen. Elk artikel eindigt met een persoonlijke toepassing en met enkele vragen ter bespreking. Hierdoor is dit boekwerkje uitstekend geschikt voor de Bijbelkring. De Apostolische Geloofsbelijdenis is een samenvatting van de meest centrale geloofswaarheden. In de loop van de geschiedenis zijn er vele aanvallen op deze waarheden gedaan. Oude, maar ook nieuwe dwalingen worden hier besproken en weerlegd op grond van de Heilige Schrift. De vrije wilsbeschikking wordt afgewezen (blz. 90), de doodstaat van de mens wordt getekend, alsmede de noodzaak van de wedergeboorte (blz. 131). Op de hem kenmerkende wijze wordt de heerlijkheid van Christus getekend. De 'nederdaling ter helle' legt ds. Harinck uit als het verkeren van het lichaam in de staat van de dood. Dat is dus meer in lijn met de Westminster belijdenis dan onze Heidelbergse Catechismus. Soms heeft de auteur originele gedachten, zoals de veertig dagen tussen opstanding en hemelvaart, die hij een 'seminar' noemt, een leerschool dus, om de gedachten van de discipelen

te corrigeren (blz. 94). Het werk van de Heilige Geest komt uitvoerig aan de orde, zowel in zijn ontdekkende werking als in het verheerlijken van Christus (blz. 132). De 'doop met de Heilige Geest' ziet hij niet als een 'nadere weldaad' (second blessing), maar als een gave voor elke gelovige (blz. 133-135).

In het artikel over de wederkomst komt ook het chiliasme aan de orde. In de lijn van Augustinus ziet ds. Harinck de duizend jaren als de periode tussen hemelvaart en wederkomst. Hij noemt ook 'Bijbelgetrouwe theologen', die hier spreken van de bekering van Israël en een bloeiperiode voor de kerk. Het boek eindigt met het artikel over het eeuwige leven. Hier klinkt iets door van het verlangen bij onze broeder om eenmaal in te mogen gaan in de eeuwige heerlijkheid (blz. 188). Een zeer waardevolle uitgave!
ds. J.B. Zippro, Terneuzen

"William Tiptaft, dienaar van het Evangelie", J.C. Philpot; uitg. Gebr. Koster; 224 blz., € 27,90.

William Tiptaft, dienaar van het Evangelie

In 1994 volgde ik de voetsporen van William Tiptaft (1803-1864), predikant van de Strict Baptists in Engeland. Het spoor begon bij zijn geboortehuis in Braunston. Het stond er nog. De plaatselijke All Saints Church stond er ook nog, met doopvont en al. Tiptafts school, een paar kilometer verderop, was er ook nog, net als het St. John's College in Cambridge, waar hij godgeleerdheid studeerde. In Treborough werd hij geordend tot predikant. Stogumber werd zijn tweede gemeente, Sutton Courtney zijn derde. Daar verliet hij na veel strijd de Engelse Staatskerk. In het kleine dorp Abingdon liet hij op eigen kosten een muisgrijs kapelletje bouwen. Daar ging hij de zuivere waarheid verkondigen. Ook dat kerkje stond er nog steeds. En Tiptafts graf op de algemene begraafplaats van Abingdon lag er ook nog.

Die reis maakten we aan de hand van het rode boek "William Tiptaft, dienaar van het Evangelie", geschreven door Tiptafts beste vriend, Joseph Charles Philpot. In 1992 werd het in de Nederlandse taal uitgegeven door de Gebroeders Koster. Die biografie is recent geheel herschreven en aangevuld met veel nieuwe kaarten en foto's en hier en daar voorzien van verklarende voetnoten.

Het boek begint met een Voorwoord van de vertaler destijds, A. Kik te Numansdorp, gevolgd door een korte inleiding van ds. B.A. Ramsbottom, predikant van de Strict Baptists, en het oorspronkelijke voorbericht van Philpot uit 1867. Het boek besluit met de

volledige weergave van een kerstpreek over Mattheüs 1:21, die Tiptaft op 25 december 1829 hield in de Grote Kerk te Abingdon. Philpot herinnerde zich zijn toen net overleden vriend als volgt: 'Ik heb mannen gekend met groter natuurlijke bekwaamheden, met een rijker en gevarieerder bevinding of met schitterender kanselgaven, met een dieper inzicht in de Goddelijke waarheden. Maar ik heb nooit iemand gezien, noch predikant, noch particulier christen, die zijn bijzondere mate van praktikal godsvrucht nabij kwam, een godsvrucht, doorleefd met een onwrikbare vasthoudendheid in de 35 jaar, gedurende welke ik het genoegen en het profijt had van zijn vriendschap'. Deze herziene uitgave is prachtig. Jammer dat achterin geen namen- en plaatsenregisters zijn opgenomen. Maar het oude, rode boek over Tiptaft kan nu wel naar de kringloop, want dit nieuwe boek is echt stukken beter.

J. van 't Hul, Lieren

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Bedankt

Voor Nieuwerkerk (Zld),
ds. A.A. Brugge, wonend te Doetinchem.

AFSCHEID DS. G.J. VAN AALST

Per 1 september hoopt onze geliefde predikant ds. G.J. van Aalst met emeritaat te gaan. Na het dienen van de gemeenten van Benthuizen en Ridderkerk mocht hij zich op 15 januari 2003 aan onze gemeente verbinden. Als kerkenraad en gemeente mogen we terugzien op een goede tijd, waarin de Heere Zich niet onbetuigd heeft gelaten. In verband met het afscheid van onze predikant wordt een tweetal kerkdiensten gehouden. Op donderdag 1 september om 19.30 uur wordt een kerkdienst gehouden met genodigden. Op zondag 4 september om 9.30 uur is de afscheidsdienst voor onze gemeente. Beide diensten worden uitgezonden via kerkdienstgemist.nl en kunnen door belangstellenden worden beluisterd. Ook achteraf zijn de kerkdiensten te beluisteren.

Kerkenraad Klaaswaal

VERSLAG VERGADERING CLASSIS MIDDELBURG 15 JULI 2022

Ds. J.B. Zippro opent de classisvergadering als consulent van de roepende kerk van Oostburg. Hij heet iedereen welkom, in het bijzonder kandidaat M. Boersma en de kerkenraad van Middelburg-Zuid, de docenten van de Theologische School, de deputaten artikel 49, ds. K. Boeder en ds. S. Maljaars, predikanten, curatoren, studenten en belangstellenden. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. J. de Kok; assessor ds. A.P. Baaijens; quaestor ouderling A.J. van der Maas en scriba ouderling S. Riemens. Vervolgens vindt het peremptoir examen van kandidaat Boersma plaats. Vooraf worden de benodigde bescheiden ingezien: het getuigschrift van de Theologische School, de attestatie van de gemeente Hardinxveld-Giessendam, de beroepsbrief van de gemeente Middelburg-Zuid en de brief waarmee het beroep is aangenomen. Deze brief wordt door de preses voorgelezen. Ds. A. Schot examineert in het vak dogmatiek over de scriptie van kandidaat

Boersma over de bekende komma-preek van Kohlbrugge (Rom. 7:14) en de briefwisseling tussen Da Costa en Kohlbrugge. Daarna examineert ds. D. de Wit in het vak exegetische over het Bijbelboek Hooglied, toegespitst op Hooglied 3:9-11. Ds. B. Labee examineert het vak kerkgeschiedenis over de boeken van ds. M. Golverdingen (de periode 1946-1957) rondom ds. R. Kok en de scheuring van 1953. Tenslotte examineert ds. J.M.D. de Heer het vak kerkrecht over de onderwerpen 'consulent en kerkvisitatie'. Na de pauze volgt de proefpreek. Na een kort gebed houdt kandidaat Boersma zijn preekvoorstel over Jesaja 57:18: 'Ik zie hun wegen en Ik zal hen genezen; en Ik zal hen geleiden en hun vertroosting wedergeven, namelijk aan hun treurigen'. Het thema is: Het eenzijdig genadewerk van God. De drie gedachten zijn: een ernstige aanklacht, een gepast medicijn en een zekere vertroosting. Na het preekvoorstel bespreekt de classis in een besloten vergadering het examen. Hierop wordt de vergadering weer voor allen toegankelijk. De preses deelt kandidaat Boersma mee dat er hartelijke instemming was met hetgeen mocht worden gehoord. De classis laat hem met vrijmoedigheid toe tot de volle bediening van Woord en sacramenten. Vervolgens wordt de lastbrief voorgelezen, getekend en overhandigd. De preses richt zich in een persoonlijk woord naar aanleiding van Psalm 20 tot kandidaat Boersma: 'De God Jakobs zette u in een hoog vertrek'. Ten slotte wordt hem Psalm 20:1 toegezongen. De bevestiging en intrede vinden plaats op woensdag 7 september. De bevestiging wordt gedaan door ds. G. Clements. Aan de handoplegging nemen naast de bevestiger ook deel de docenten van de Theologische School, ds. De Heer en ds. A. Schot, en ds. A.P. Baaijens als consulent van Middelburg-Zuid en ouderling G.A. Terlouw van Middelburg-Zuid. Namens de PS Zuid en de classis Middelburg zal ds. Baaijens de bevestigde predikant toespreken. Het mentoraat van de predikant van Middelburg-Zuid neemt ds. M. Karens op zich. Er is een voorstel voor een nieuwe verdeling van de consulentschappen. De bekrachtiging daarvan gebeurt tijdens de classisvergadering van 9 september.

Oostkapelle is de roepende kerk voor de volgende classisvergadering. De preses dankt de docenten van de Theologische School voor het afnemen van het examen en de deputaten artikel 49 voor hun advies. Ouderling J. van Dam van de roepende kerk Oostburg eindigt de vergadering, waarna de preses de vergadering sluit.

S. Riemens, scriba

BEVESTIGING EN INTREDE KAND. M. BOERSMA IN MIDDELBURG-ZUID

De kerkenraad van Middelburg-Zuid deelt met verwondering en blijdschap mee dat kandidaat M. Boersma op woensdag 7 september bevestigd zal worden in het ambt van predikant en dat hij zich als herder en leraar aan onze gemeente zal verbinden. De bevestigingsdienst, waarin ds. G. Clements hoopt voor te gaan, begint om 14.30 uur en de intrededienst om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in de kerk van de Geref. Gemeente Middelburg-Centrum, Willem Teellinckstraat 3, 4335 CS Middelburg. U kunt deze diensten bezoeken en ook meeluisteren via gergemiddelburgzuid.nl/kerktelefoon. We willen alle (emeritus)predikanten en studenten hartelijk bedanken voor het voorgaan in de diensten tijdens de vacante periode van onze gemeente. De preekbeurten die afgesproken zijn voor na 5 september komen te vervallen.

Kerkenraad Middelburg-Zuid

JAARLIJKSE (CONTACT) AMBTSDRAGERSBIJEENKOMST

De Stichting tot Hulpverlening der Gereformeerde Gemeenten in de Particuliere Synode Zuid belegt op woensdag 7 september (19.30 uur) een (contact) ambtsdragersbijeenkomst over het thema 'Leren van de barmhartige Samaritaan'. Dit thema wordt ingeleid door A. Hogebrug, systeemtherapeut bij de Fontein (Eleos). Locatie: Sionkerk Goes, Louise de Colignylaan 177.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Berichten

AANGEPASTE DIENST IN NAALDWIJK

Op zaterdag 3 september (15.00 uur) wordt in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Naaldwijk een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een verstandelijke beperking. Voorganger is ds. C. Sonneveld. Iedereen is welkom.

WANDELING DOOR AMSTERDAM

Op 17 september leidt C.J. Hotting een rondleiding door het centrum van

Amsterdam. Kosten: € 10,- per deelnemer; de opbrengst is onder meer voor evangelisatiepost Bij Simon de looier. Start: 10 uur bij het Centraal Station, de wandeling eindigt om 12.30 uur bij Simon de looier. Lunchpakket meenemen. Info: tel. 0228-317447 of 06-10790406, e-mail: cjhotting@kliksafe.nl

PROJECTKOOR JUBILATE EN LAUS DEO

De gemengde koren Jubilate uit Capelle

aan den IJssel-Middelwatering en Laus Deo uit Rotterdam-Alexanderpolder starten een gezamenlijk projectkoor. In 6 tot 8 repetities van september tot februari gaan we de muziek van oud-dirigent Adriaan Verhoef instuderen en op 11 februari 2023 uitvoeren. De repetities zijn op woensdag- of donderdagavond, of een combinatie ervan. Voor € 15,00 kunt u meedoen. Meer informatie: www.lausdeo-rotterdam.nl

Kerkdiensten

ZONDAG 28 AUGUSTUS 2022

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 9.30 en 14.30 uur stud. J. Janse; Alblasserdam 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Alphen aan den Rijn 18.30 uur kand. M.G. van Middendorp; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 en 16.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.00 uur stud. J.M. Evers; Barendrecht 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 18.00 uur ds. M.H. Schot; Berkenwoude 19.00 uur ds. J. Schipper; Bodegraven 10.00 uur ds. J. IJsselstein en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Borsselle 14.00 uur ds. C. van Ruitenburger; Boskoop 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. P.J. de Raaf; Brakel 18.00 uur stud. J. Janse; Burgh-Haamstede 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Capelle aan den IJssel-Middelwatering 10.00 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Capelle aan den IJssel-West 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. G. Hoogerland; Den Haag-Scheveningen 19.00 uur ds. G.J. Baan; Den Helder 10.00 en 15.30 uur ds. H. Brons; Deventer 14.30 uur ds. J. Beens; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Dordrecht 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; Drachten 19.00 uur stud. J.C. Kriekaart; Emmeloord 15.00 uur stud. R.T. Michielse; Enkhuizen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 en 15.00 uur stud. J.M. Evers; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Ermelo 9.30 en 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; Genemuiden 9.30

en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. J.W. Verweij; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 15.00 uur stud. A.E. Brijder; Groningen 10.00 en 16.00 uur stud. J.C. Kriekaart; Hardinxveld-Giessendam (tijd. loc.: Herv. Oude kerk, Peulenstraat 234) 15.15 uur ds. W. Silfhout; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Hilversum 16.00 uur ds. J.B. Huisman; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. L. Blok; Hoogeveen 19.00 uur ds. A. Verschuure; Houten 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Kampen 18.30 uur ds. A. Schot; Kamperland 14.30 uur kand. M. Boersma; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. G. Clements; Kesteren 12.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 en 14.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Krimpen aan den IJssel 9.30 en 18.00 uur stud. A.E. Brijder; Leerdam 15.30 uur ds. B. Labee; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. P. Mulder; Lelystad 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Lisse 10.00 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier en 17.00 uur ds. R. Kattenberg; Marknesse 9.30 en 18.00 uur stud. R.T. Michielse; Meeuwen 14.30 uur ds. C. Hogchem; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. L. Blok en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 10.00 en 18.00 uur ds. M.L. Dekker; Middelburg-Centrum 18.30 uur kand. M. Boersma; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 10.00 en 15.30 uur kand. M.G. van Middendorp; Naaldwijk 18.30 uur ds. P. Mulder; Nieuw-Beijerland 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 14.00 uur ds. L. van

der Kuijl; Nieuwe-Tonge 15.30 uur ds. M.L. Dekker; Nieuwer Ter Aa 19.00 uur ds. W. Harinck; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Nisse 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Nunspeet 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 uur (H.D.) ds. J.J. Tanis en 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; Oosterland 14.30 uur ds. K. Boeder en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Oostkapelle 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Opheusden 9.30 en 15.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 19.00 uur ds. H. Brons; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Poederloijen 14.30 uur ds. M. Karens; Poortugaal 18.30 uur ds. M. Joosse; Poortvliet 14.30 uur ds. M. Blok; Puttershoek 17.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. B. Labee; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 uur kand. M. Boersma en 18.30 uur ds. C. Harinck; Rotterdam-Alexanderpolder 9.30 uur ds. J. Schipper en 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Rotterdam-Centrum 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. W. Harinck en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. Beens; Sint Annaland 14.00 uur ds. G.J. Baan; Soest 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. W. Visscher; Spijkensse 15.30 uur ds. P.C. Vlot; Stolwijk 10.00 uur ds. G. Clements; Terneuzen 10.00

en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde-De Vecht 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P.C. Vlot; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 uur ds. G.J. Baan en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 16.30 uur ds. D.W. Tuinier; Vlissingen 10.00 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 15.30 uur (belijdenisdienst) ds. G. Heijkamp; Wierden 14.00 uur ds. S.W. Janse en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Woerden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Silfhout; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Zoetermeer 16.00 uur ds. J. Schipper; Zwijndrecht 9.30 en 15.30 uur ds. M.H. Schot.

DINSDAG 30 AUGUSTUS 2022

Borssele 19.30 uur ds. A. Verschuure; Goudswaard 19.30 uur ds. D. de Wit; Lisse 19.45 uur ds. G. Pater; Meeuwen 19.30 uur ds.

W. Visscher; Meliskerke 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 19.30 uur ds. A. Schot; Oosterland 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Oostvoorne 19.30 uur ds. E. Bakker; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. A.A. Brugge.

WOENSDAG 31 AUGUSTUS 2022

Benthuizen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Goes 19.30 uur (Israëldienst) ds. M.L. Dekker; Hilversum 14.30 uur (bevestiging) ds. W. Visscher en 19.00 uur (intrede) ds. M.T. Al-Chalabi; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Nijkerk 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Opperdoes 19.30 uur ds. F. Mulder; Oudemirdum 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Poortugaal 19.30 uur ds. W.J. Karels; Poortvliet 19.30 uur ds. P.C. Vlot; Rhenen 19.30 uur (evangelisatiedienst) ds. A.T. Huijser; Soest 19.30 uur ds. P.D. den Haan; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. A. Verschuure; Werkendam 19.30 uur (voor de zending) ds. M. Blok; Zeist 19.30 uur ds. K. Boeder; Zwijndrecht 19.30 uur (evangelisatiedienst) ds. M. Joosse; Zwolle 19.30 uur ds. S.W. Janse.

DONDERDAG 1 SEPTEMBER 2022

Enkhuizen 13.00 uur (huw.bev.) ds. G.

Heijkamp; Hardinxveld-Giessendam (tijd. loc.: Herv. Oude kerk, Peulenstraat 234) 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Nieuw-Beijerland 14.00 uur (huw.bev.) ds. H.A. van Zetten; Nisse 19.30 uur ds. H.J. Agteresch; Nunspeet 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Stolwijk 19.30 uur (H.D.) ds. G. van Manen.

VRIJDAG 2 SEPTEMBER 2022

Barneveld-Centrum 15.00 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 14.15 uur (huw. bev.) ds. J. van Laar; Borssele 14.30 uur (huw. bev.) ds. D. de Wit; De Valk-Wekerom 14.30 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; Rijssen-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 28 AUGUSTUS 2022

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 10.00 uur evang. J. Krijgsman; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (bijbeluur) evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. H.J. van den Boogaart; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (bijbeluur) evang. S. de Visser; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten.

Advertenties

 VAN STAVEREN
Begrafnisverzorging
Met aandacht, zorg en respect
Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegravnisverzorging.nl

Bed & Breakfast Knuivers, de ideale keuze! Ribeslaan 4, 3911 ZW Rhenen.
<https://www.b-b-knuivers.nl>
Tel.: 06-19856085 - Info@knuivers.com

Vindt u REFORMATORISCH onderwijs belangrijk en wilt u daarin van betekenis zijn? Beschikt u over de kwaliteiten om toezicht te houden op het gevoerde bestuur? Dan maken we graag kennis met u.

Voor de Pieter Zandt scholengemeenschap, een christelijke school op reformatorische grondslag, zoeken wij vanwege statutair aftreden per 1 januari 2023 een

LID RAAD VAN TOEZICHT aandachtveld financiën

De leden van de Raad van Toezicht (RvT) zijn integraal verantwoordelijk. Identiteitsaspecten hebben een bijzonder accent bij het houden van dit toezicht. Een uitgebreidere beschrijving van deze vacature én ons schoolprofiel kunt u vinden op www.pieterzandt.nl/vacatures.

Solliciteren tot en met 10 september via raadvantoezicht@pieterzandt.nl.
Gesprek D.V. 14 september 2022 (namiddag of avond).
Contactpersoon dhr. J.A. Vervat, voorzitter van de sollicitatiecommissie, 06 83389091.

Pieter Zandt
scholengemeenschap

 FamilyStream
Geliefde samenzang
v.a. € 9,99 p/m

- ruime keuze met meer dan 4.000 albums
- muziek én vertellingen
- altijd en overal luisteren
- ook offline gebruiken

WWW.FAMILYSTREAM.COM

Nog even op vakantie in Ouddorp aan zee?

6 pers. nieuw luxe chalet (3 sl.kamers) op rustig familieparkje. Alles is aanwezig in chalet. Nog vrij van 9 sept. t/m 21 oktober. Info en/of boeking over chalet en park: www.ouddorpchalet.nl of bel Piet: 0653153744

NIET-RITM. PSALMZANGAVOND MARTINIKERK BOLSWARD

D.V. ZATERDAG 27 AUG.

Aanvang: 19.00 uur
Organist: Pieter Heykoop
Leiding: Ds. A. Schot
mmv Bovenstengroep Jeduthun Nunspeet
Toegang vrij! / Coll. tbv Noodhulp Oekraïne

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

DINANT VAN DIJK *de laatste zorg*
begrafenisverzorging

Respectvolle en
persoonlijke aandacht

Verzorgt begrafenissen waar u wenst.
Genemuiden - IJsselmuiden - Kampen -
Zwolle - Urk - Staphorst en omgeving

T: 038-337 61 29 Burg, ten Veldestraat 22
M: 06-24 80 09 17 8281 ZS Genemuiden
www.delaatstezorg.nl info@delaatstezorg.nl

dag en nacht bereikbaar - geen crematie

WILGENHORST
gedenken

ZELF SAMENSTELLEN
VASTE LAGE PRIJS
ALL INCLUSIVE

WWW.WILGENHORST-GEDENKEN.NL

**BBV Barneveldse
Begrafenis
Vereniging**

voor een waardige, eenvoudige
verzorging van begrafenissen
in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Begrafenisverzorger:
Dhr. G.M. van Lagen
0342-783000

www.BBVer.nl

'PSALMEN RONDOM ISRAËL'
Niet-ritm. Samenhang (met bovenstem)

GROTE KERK DORDRECHT
D.V. ZATERDAG 3 SEPTEMBER

Aanvang: 19.00 uur (deuren open vanaf 18.30)

Organist: Pieter Heykoop
Leiding: Ds. H.A. van Zetten

Toegang vrij! / Collecte: Ezra for Israël
Na afloop gratis koude & warme hapjes
Slagerij Knobbout

Begrafenisonderneming

Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl

www.begrafenisondernemingtreur.nl

DC begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Te huur medio november 2022, 5 ruime kamers voor studenten of jong werkenden in royale woning in **Ederveen** (nabij Ede en station Veenendaal-De Klomp). Gestoffeerd en gedeeltelijk gemeubileerd. Gezamenlijk gebruik van algemene voorzieningen. Voor info bel: 0613693182

KAMPEN - BOVENKERK
zaterdag 10 september 19.30 uur
Psalmzangavond met bovenstem
m.m.v. Chr. Urker Visserskoor Crescendo
en de Betuwse bovenstemgroep
t.g.v. 12,5-jarig bestaan bovenstemgroep
Alg. leiding: ds. J. van Laar
Organist: Pieter Heykoop
Collecte voor Dep. Bijzondere Noden
Gratis toegang
CD verkoop | speciale aanbiedingen

**MOOIE COLLECTIE ORGELS
VAN DIVERSE MERKEN
RUIME ERVARING IN
ZAAL- EN KERKORGELS**

VERTROUWDE
KLANKEN...

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL VRIJHEIDSLAAN 55 2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL	KRABBENDIJK OOSTPOLDERWEG 15 4413 NN KRABBENDIJK
--	--

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

VerkeerstheorieVanWijngaarden

ONLINE LEREN + OEFENEXAMENS VOOR CBR AUTO THEORIE EXAMEN

DS. C. de Ridderschool

De ds. C. de Ridderschool in Nunspeet zoekt een nieuwe:

directeur (-bestuurder)

Maak dan kennis met onze mooie school
via www.ridderschool.nl

of neem contact op voor meer informatie of een kennismakingsbezoek.
Jaap den Hertog (directeur): 06-28088108
Johan van Panhuis (voorzitter bestuur): 06-40849289

www.scheurfotokaarten.nl

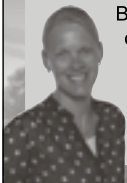
Luxe fotokaarten voor elke gelegenheid.
Een scherpe prijs voor de verkoping op uw
eigen vereniging en/of goede doel.
0317-616735 / 06-51564461

Nog een weekje ELSPEET in naseizoen?

NIEUW chalet op heel mooi plekje aan
rand van net park met zondagsrust.
Prachtig uitzicht! Bos en heide op
loopafstand. Verhuur uitsluitend
aan 2 volwassenen.
Info: mail boschalet@kliksafe.nl

Eenzaam, beperking, eenverdiener, rouw
of armoede? Stichting kleinsteun.nl
luistert en steunt! 06-34180256
jong en oud (bel)maatjes & lotgenoten

HULP NA EEN *ongeval*

Bent u slachtoffer van een
ongeval? Heeft u hierdoor
schade? DB Letselschade
kan u geheel kosteloos
begeleiden bij het verhalen
van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

Administratief en secretarieel medewerkers gezocht!

We hebben de volgende vacatures openstaan:

- Secretarieel Medewerker Onderwijs & Kwaliteit
Amersfoort | 0.6 - 1.0 fte
- Administratief Medewerker Centraal Bureau Studentzaken
Amersfoort | 0.6 - 1.0 fte
- Administratief Medewerker Examinering
Gouda/Rotterdam | 0.8 - 1.0 fte

www.werkenbijhethoornbeek.nl

Gezocht: Huiswerkbegeleider/ster,
ongeveer 1 uur per dag, Lunteren,
15 euro per uur. Telnr. 0653374873

Veel basisschoolkinderen gaan hun
huiswerk opschrijven in een **leerzame
studieplanner** (hobby's).
Ook interesse? www.ramshoorn.nl

Jouw bruidsjurk...

-Uniek -Maatwerk -Betaalbaar

www.atelier-joline.nl

Reeuwijk

Laatste preken van JC Philpot dl 1-4 à €10,-.
700 pag. Preken van John Kershaw €25,-.
Alle 20 boeken, 3000pag. €140,-.
Luisterpreken: hetbraambos.nl 078-6933783

JOH.DEHEER

toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**
www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

Gevraagd (leerling) matroos,
weekenden vrij! Heb je interesse,
bel dan naar 0610028881.

UITNODIGING
D.v. vrijdag 16 september 2022
Chr. Geref. Kerk Barendrecht
Voordijk 252 - aanvang 19.30 uur

**De troost van de theologen uit de Nadere
Reformatie en het Puritanisme over hun
jong gestorven kinderen**

Voor meer informatie: zie onze website

Reformatische vereniging
voor ouders bij wie tijdens
de zwangerschap of kort na
de geboorte kind(eren)
zijn overleden

www.indeknopgebroken.nl tel: 06-49 49 94 99

ORGELMUZIEK
SAMENZANG

Van bekende liederen en psalmen met hoornstem

Reindert Jan
RIKKERS

D.V. Zaterdag 10 SEPTEMBER 2022
Grote of Maria Magdalenakerk GOES

Arjen
DE KRAKER

Toegang: vrij - Aanvang: 19.30 uur - Spreker: dhr. P. Velthove

De COLLECTE tijdens deze avond is bestemd voor **bijzondere
noden**

**Praktijk
den Uijl**

**Doe het ondenkbare,
doorbreek het geheim.**

**Individuele en/of groepstherapie
bij seksueel misbruik, fysiek
of emotioneel geweld.**

Luister ook eens de podcast via onze site.

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
| www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Te koop: MPV Ford Galaxy 2.0 bjr 2014
kleur zwart. Voor info: 06 57270959

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavars)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

**Van der Boom
Boeken en Muziek**

Voorstraat 41
3245 BG Sommeledijk
Telefoon 0187 - 48 26 14
www.boekhandelvanderboom.nl
E-mail: info@boomboek.nl

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Dv. heel augustus 3e tweedehands boek gratis*, in de winkel en online.
Wesselseweg 178-2, Kootwijkerbroek.
www.deboekenkamer.nl

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl**

Houtsnijwerk
Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper **010-458 31 12**
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman **0182-58 39 32**
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Vos
begrafenisverzorging

Wij verzorgen alleen begrafenis in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar en beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Jan Kamp T 0548 540 053

Anja van den Belt - van den Dijk, Contactpersoon / verzorgdame

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Johan van Lagen, Benny Vos & Mark Vos T 0577 401 689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

Omega-3 Plus (NeoLife):
* verbetert de concentratie en het geheugen
* voor soepele gewrichten, bij gevoelige spieren
* goed voor bloeddruk en bloedsomloop
* voor een verantwoord cholesterolgehalte

Aug.- aanbieding | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoerisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Welkom terug op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:
J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,47 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

EEN LIED IN DE HERBERG

ALS HET WAAR WAS, WAT HENDRIK HAD GEBEDEN, DAN WAS ER TOCH NOG HOOP! DAN WAS ER NOG ÉÉN UITWEG. HIJ ZOU TOT GOD GAAN ROEPEN. MISSCHIE WILDE HIJ OOK AAN HEM, KLAAS VELDHOVEN, ZIJN GUNST BETONEN. GOD WAS NOG DE ENIGE DIE HEM UIT DE NOOD KON REDDEN!

Veldhovens hart schreeuwde tot de Heere. Niet zoals zijn vader het had gedaan... 't was zo gebrekkig... Toch moest hij steeds maar roepen tot de Heere.

Klaas Veldhoven sloot de molen af. Morgen was het zondag. Straks gingen zijn vrienden naar de herberg. Hij had ook zo'n zin om te gaan.

'HEER', neem mijn gebed ter ore; wil naar mijne smeking horen, fluisterde hij, zoals hij de hele dag steeds had gedaan.

Hij had de klink van de deur al in de hand. Hij zag de klompen niet die voor de deur stonden.

De klink schoot uit zijn hand. Hij struikelde en kwam hinkend de keuken in.

'Wat is er aan de hand?' vroeg zijn vrouw verschrikt.

'Dat weet ik niet, maar ik kan niet meer op mijn voet staan. En lopen gaat helemaal niet meer.'

'Laat me eens kijken. Ik zie het al... Je voet is verstuikt. Ik zal er snel een verband om doen.'

'Ik ben over een paar klompen gevallen', zei Klaas.

Hij bekeek zijn pijnlijke voet.

'Het is naar voor je, Klaas. Een ongeluk zit in een klein hoekje.'

Klaas was even stil. 'Heb maar geen medelijden met mij', zei hij toen. 'Ik ben er blij om, vrouw. Ik zie er duidelijk de hand van God in. Nu moet ik vanavond wel thuisblijven.

Anders had ik dat vast niet gedaan. O vrouw, als je eens wist hoe moeilijk ik het er van daag mee heb gehad...

Maar het is waar, wat er staat: Wie God aanroept in de nood, vindt Zijn gunst oneindig groot!

VERVOLGVERHAAL | GEESJE VOGELAAR-VAN MOURIK - uitg. Gebr. Koster

16

Sterker dan de zee

Je bent vast weleens bij het strand geweest. Misschien deze zomervakantie nog wel.

Wellicht heb je je naam in het zand geschreven of een mooi zandkasteel gemaakt. En toen kwamen de golven! Hoe machtig zijn ze! Ze kwamen steeds dichterbij, totdat ze over je voeten rolden. Weg was je naam. Van je zandkasteel bleef uiteindelijk niets over. Wie kan de golven tegenhouden? De zee komt en de zee neemt. Niemand houdt de stroom tegen. Toch is er Een Die sterker is dan de bruisende zee. Het is de Heere, Die het water van de Rode Zee tegenhield en er een pad door baande. Hij is het, Die de zee bestrafte en er kwam een grote stilte. Het maakte de discipelen stil... 'Wie is toch Deze, dat ook de wind en de zee Hem gehoorzaam zijn?' (Markus 4:41).

De Heere spreekt ook door de natuur tot jou! Zoals het water van de zee alles wegspoelt... zo wil de Heere alles vergeven wat jij verkeerd hebt gedaan. Hij wil al je zonden vergeven! De psalmist was er vol van: 'Loof Hem, Die u, al wat gij hebt misdreven, hoeveel het zij, genadig wil vergeven' (Psalm 103:2, berijmd).

Wat een wonder van Gods genade dat Hij naar jou wil omzien! Terwijl jij verdiend hebt om zelf om te komen in de zee van de toorn van God. Maar nu is de Heere Jezus gestorven om de toorn van de zonde te dragen. Zodat er voor jou redding mogelijk is. Door Zijn offer.

Als de Heere terugkomt, zal Hij Zijn kinderen thuis halen. Dan mogen zij daar staan, aan de oever van de glazen zee. Zul jij daar ook bij staan?

Leestip: Psalm 93

A. JANSE-PIETERMAN, RIJSSEN

Ds. Labee over:

Gij zult uw kindskinderen zien

De woorden uit Psalm 128 geven al een tijd veel worstelingen. Onze godvrezende vader missen we bijzonder, maar zeker nu we zelf de huwelijkszegen ontvingen en deze belofte niet vervuld lijkt. Wilt u uitleg geven?

Aards huisgezin

Psalm 128 wordt weleens een 'gezinsfoto' genoemd. Vers 1 en 2 laten ons de gelukkige vader zien. Calvijn (1509-1564) vertaalde 'een iegelijk die de HEERE vreest' met 'de man die de HEERE vreest'. Hij wandelt in de weg van Gods gebod en mag royaal de kost verdienen. Vers 3a belicht zijn vruchtbare huisvrouw, terwijl vers 3b spreekt over gezonde kinderen die zich rondom de tafel scharen. En na de nadrukkelijke zegenwensen voor deze godvrezende man, wordt als laatste beloofd om de kleinkinderen te mogen zien: 'Gij zult uw kindskinderen zien!'

Een 'gezinsfoto' die ideaal lijkt te zijn.

Je zou bijna zeggen: een 'bewerkte' foto.

De vraagsteller is er een bewijs van dat dit heerlijke familiebeeld van deze psalm

niet lijkt te kloppen. De realiteit kan zoveel rauwer en anders zijn: we denken aan werkloze mensen, ongewenst alleen-gaanden, weduwen en weduwnaars, kinderloze echtparen, oudere mensen die nooit grootouder zullen worden etc. Het lijkt wel of de Bijbel zich tegenspreekt. Job vreesde toch de Heere? Maar zijn vrouw viel hem af en zijn tien kinderen (groene olijfplanten of olijfscheuten) werden in één keer omgehouden. De oude hogepriester Eli diende de Heere maar had twee goddeloze jongens. En Hanna, die de Heilige Schrift tekent als een 'vrome' vrouw, was lange tijd kinderloos.

Calvijn schrijft heel fijntjes in zijn Bijbelcommentaar over persoonlijke zonde en schuld. Deze man en vader, die zelf een zoon na 22 levensdagen naar het graf moest brengen, twee nog jonge

dochteren en na negen jaar huwelijk ook zijn vrouw, heeft het niet lichtvaardig opgeschreven. Maar we lezen bij de uitleg van Psalm 128: 'En voorzeker, zo iedereen aan zijn eigen ondeugden denkt, zal hij erkennen, dat hij rechtvaardiglijk van de aardse zegeningen Gods verstoken is.'

Nu is het altijd goed om te beginnen met eigen schuld en onwaardigheid, maar veel verklaarders wijzen ook op een andere uitleg! De dichter van deze psalm spreekt hier tot bemoediging van de godvruchtigen in Israël, die daar zeker in zijn tijd behoefte aan hadden. Het was in de eerste jaren na de terugkeer uit Babel. Het betrof maar een klein groepje Joden die dringend behoefte hadden aan uitbreiding van gezinnen. Ze waren weer terug in het beloofde land. En dan is het alsof de dichter ze wil bemoedigen: de Heere zal de vlijt van de teruggekeerde mannen zegenen. Hij zal vruchtbaarheid geven aan de echtgenotes. Israëls kerkelijke en burgerlijke staat zal gebouwd worden en bloeien. 'Godvrezende huisgezinnen, gezegend met (veel) kinderen, zijn de hechte en sierlijke stenen voor het gebouw van de gemeente des Heeren en voor een goed geordende en welvarende staat', schrijft ds. J.H. Donner (1824-1903) in zijn uitleg bij deze psalm.

Geestelijk huisgezin

Misschien moeten we de vraagsteller ten slotte wijzen op het Bijbelcommentaar van ds. K. August Dächsel (1818-1901). Deze wijst onder meer op het geestelijk huisgezin. 'Naast het eigen huis kennen christelijke echtelieden nog een huis van zegen, het Godshuis, waarin de Heere de gemeente zegent. Benevens de eigen familie kennen zij nog een ándere familie, het Israël naar de geest, de christelijke kerk op aarde; nevens het vaderland hier beneden nog een grote vaderstad, het Jeruzalem, dat Boven is, de christelijke kerk in de hemel. Immers, wanneer een familie nog zo gelukkig ware, maar voor het geluk (dat van de christelijke kerk uitgaat) geen oog en geen hart, geen begrip en geloof had, zo deze kerk met haar zegeningen haar onverschillig ware, zo blijft een treurige avond voor haar niet uit; maar de familie, die uit Sion gezegend wordt, die aan de belofte deel heeft, welke de Heere aan Zijn uitverkoren volk gegeven heeft, deze is in eeuwigheid gezegend.'

De Heere trooste de vraagsteller als de lege plaats schrijnt en geve zicht op de 'wijde' vervulling van deze psalm.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.